

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienyose Valstijose \$1.50
Kitose Vičpatystėse \$2.00
"T E V Y N Ė",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 4-5529

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY
The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 28 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Liepos (July) 12, 1935. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXVI

Užsienio Politikos Fronte Svarbesni Savaitės Įvykiai

Kova Su Fašizmu Francijoje.
Sulaikymui kilančio fašizmo Francijoje, Populiaris Frontas, susidedantis iš 48 kairaus nusistatymo grupių, ruošia antifašistines demonstracijas Bastilijos Dienoje, liepos 14 d., kad tuo būdu parodyti fašistiniams judėjimui, jog Francijos visuomenė nenori sekti Italijos Mussolinio ar Vokietijos Hitlerio diktatūrai keliais. Vadinas, pradama oficialiai kova Francijoje užtikrinimui demokratinės santvarkos.

Šis Populiaris Frontas jima ir didžiausia Francijos partija, tai radikalius socialistus, kurie skaitosi centristais, nežiurint jų partijos radikaliojo vardo. Edouard Herriot, vadas radikalų ir narys Laval kabineto, grumojosi aplėidimu vadovybės partijoje dėl jos griežto nusistatymo prieš fašistus, tačiau tas žygis atidėtas iki spalio mėnesio, kuomet partijos vadovybė jis užleis kovingsniam vadui, Edouard Daladier.

Daladier frakcijos organas „L'Oeuvre“ paskelbė oficialių šaltinių nepatvirtintą žinią, kad fašistai planuoja sukilimą, tikslu įvesti savo diktatūrą, Francijoje, liepos 12 d. Premiero Laval kabinetas atidėjo iki liepos 16 d. paskelbimą jo pirmo drastiško ekonominio dekreto.

Grumojas Artimas Karas.

Italijos-Abisinijos (Ethiopijos) karas neišvengiamas ir belieka tik laiko klausimas, kuomet šis karas oficialiai prasidės. Abisinija atsisaukė Jungtinių Valstijų vyriausybę, prašydama įsikisti į Italijos ambicijas užkariai vimui Abisinijos teritorijos, kad tuo būdu išvengtų karo. Šitam Amerikos įsikisimui į Italijos-Abisinijos santykius pagrindu nurodoma Kellogg anti-karinis paktas. Tačiau mūsų vyriausybė atsisakė maišytis į karu grumojan sakė maišytis į tuos karu grumojančius gincus, nurodydama Abisinijos vyriausybę Tautų Sąjungą, kurios nariais yra abi besirengiančios karui valstybės.

Anglijos parlamentą informavo kap. Eden, kad yra pasiūlyta grąžinti Abisinijai Anglijos Somaliland teritorijos ruostas, kaip dalinas išpildymas plano išvengimui grumojančio karo tarpe Italijos ir Abisinijos. Tokis vyriausybės nuosprendis sutiko labai smarkią kritiką parlamente. Ema gandai, kad Anglija ruošiasi paskelbti ekonominę blokadą Italijai. Francija, nors iki šiol buvusi uoli palaikytoja Tautų Sąjungos, tačiau baisiai supykusi ant Anglijos už jos „oportunistinę“ diplomatiją (sudarymas Anglijo-Vokietijos karinio laivyno sutarties), nesiirengia nei pirštu pajudinti teikiant Anglijai pagalbą apsaugojimui Tautų Sąjungos prestižo, kad išvengus karo tarpe jos narių. Francijos generalio štaovo viršininkas, generolas Ga-

melin, aplankė Rymą slaptiems pasitarimams.

Alijantų valstybių ir Vokietijos karo veteranai pirmu kartu oficialiai suvažiavo į Paryžių pasitarimams ir vienbalsiai pasizadėjo kooperuoti pastangose išvengimui grumojančio karo Europoje.

Siekama Gražinti Karalių Austrijai.

Austrijos vyriausybė pradėjo visu frontu atšaukti įstatymus, kuriais buvo galutinai ištremta iš Austrijos Hapsburgų dinastijos padėmė, kaip buvusieji valstybės valdonai ir buvo konfiskuoti jų turtai. Tokie Austrijos vyriausybės žygiai skaitomi pastangomis gražinti Austrijai karaliaus sostą ir jaunas archidukas Otto esą jau gali ruoštis užimti sostą. Vadinas, Austrijos monarchistai jau galimai pakėlė savo galvas ir gali atsteikti monarchiją. Bet visiems žinomas faktas, kad fašizmas ir monarchizmas eina ranka rankon.

Sovietų Rusijos vyriausybė smarkiai užprotestavo prieš Japonijos militaristų pakartotinius įsiveržimus per sieną į Rusijos teritoriją Rusijos vyriausybės protesto nota pažymi, kad Japonija yra atsakominga už Manchukuo kariuomenės tokius žygius.

Taip pat Rusijos spauda pažymi, kad Vokietija ruošia aviacijai ir submarinams bazę Finlandijoje ir kartu pranešė, kad delto yra stiprinamas raudonasis laivynas Baltijos juroje.

Diplomatiniai rateliai labai susidomėję Lenkijos užsienio reikalų ministerio Juozo Becko atsilankymu Berlynan pasitarimams su Hitleriu. Kuriais reikalauja Beckas tarėsi, oficialiai neskelbiama, bet įvairių daleidimų nestinga.

Kubos Mendieta-Batista diktatoriatas suareštavo ir laikė kalėjime iki galėjo deportuoti atsilankiusią į Kubą Amerikos radikalų 15 asmenų delegaciją, kuriai vadovavo rašytojas Clifford Odets. Ši delegacija nuvyko į Kubą iširti socialę ir ekonominę padėtį. Tačiau Kubos diktatoriai delegacijai pasakė, kad jiems tokių tyrinėtojų nereikia ir juos areštavę deportavo atgal į Jungtines Valstijas.

ANGLAI NORI EKSPLOATUOTI LIETUVOS GIPSA.

Siaurės Lietuvoje yra didžiuliai gipso klodai. Dabar jais susidomėjo anglai. Viena jų stambi firma kreipėsi į tam tikras Lietuvos įstaigas, klausdama, kokiomis sąlygomis galėtų perimti ir išplėsti Lietuvos gipso apdirbimą. Kol su anglais nesutarta, vertėtų pinigingsiems ir nusimanantiems lietuviams susidomėti gipso apdirbimu. Argi ir čia neapseitume be svetimšalių.

Vaitkus Rengiasi Išskristi šią Savaitę

Patikimos žinios skelbia, kad pereitą savaitę pabaigti visą bandymai su „Lituanica II“, visi instrumentai patikrinti ir prirengti kelionei per vandenyną į Lietuvą. Paklaustas lakunas Vaitkus, kada išskris, patarė, kad greičiausiai šią savaitę, jei tinkamas skridimui oras bus. Mat virš Atlantiko oras paprastai geras tarpe liepos 10 ir 20 dienų.

Šios savaitės pradžioje lakunas Vaitkus studijuoja žemėlapius ir susipažįsta su laivų plaukimo kryptimis per Atlantiką. Gydytojo nurodymu lakunas valgo tik tam tikrą maistą ir išsisi, kad būtų stipri ir ištvermingu nuskridimui iš New Yorko į Kauną, nes tokiu keliu bus reikalingas didelis ir nuolatinis jėgų įtempimas. Kai tik lakunas Vaitkus pasieks Kauną, tai greičiausiai laivu išvyks į Lietuvą lakuno žmona, ponja Martha Vaitkienė.

Turi Mokėti Lietuvių ir Vokiečių Kalbas

Vyr. Tribunolas kelių Klaipėdos krašto teisėjų drausmės bylose padarė nutarimą, kad Klaipėdos krašte abi kalbos — lietuvių ir vokiečių — įstatymiškai yra lygiateisės ir privilomos mokėti visiems krašto valdininkams, nemokant g lietuvių kalbos, pareigų ėjimas laikoma nusižengimu įstatymams. Vieną teisėjas per 14, kitas per 10 metų neišmokė lietuvių kalbos, tai jie yra nusižengę įstatymams. Bet kadangi iki to laiko kalbų mokėjimo privalumas nebuvo išaiškintas ir augstesnės autonominės įstaigos abiejų kalbų mokėjimo iš valdininkų griežtai nereikalaujo, tai Tribunolas šioms teisėjams, nors baustiniams, pritaikė švelninančias aplinkybes ir nutarė nubauti Vyr. Tribunolo papėikimu. Jei po šio Vyr. Tribunolo išaiškinimo pesitaikys valdininkų, kurie nemokės abiejų krašto kalbų, jie bus laikomi nusikaltusiais įstatymams ir galės būti baudžiami iki pašalinimo iš tarnybos.

Kaip Lietuvoje Išspręstas Dolerių Paskolų Gincas

Kai dolerio kursas buvo nukritęs, tai Lietuvoje daug kas, skolindamas pinigų, sudarydavo sutartį, kad paskola doleriais ir bus gražinta. Mat, tada visi tikėjo dolerio galinumu ir mažiau pasitikėjo lietuvišku litu, kuris šiandien yra vienas stipriausių pinigų pasaulyje. Kai doleris nukrito, litas lietuvių galime bent ko daugiau nupirkti, kaip prieš keletą metų už 15 litų. Panašiai ir su doleriais Amerikoje. Taigi tuo sprendimu Vyr. Tribunolas lyg dalinai išlygina skriaudas, kurios skolinkams kilo dėl nuosavybių vertės nukritimo.

Surasti Senovės Žmogaus Pėdsakai

Los Angeles, Calif. birž. 24 d. — Easter Island's salų tyrinėtojas, Rumunijos universiteto profesorius Edmond Szekeley tikrina, kad pagaliau pavyko padaryti vertimas iš užsilikusio heroglifinių užrašų salose ant didelių akmeninių statulų. Pasirodo, kad šie užrašai liudija, jog čia žmogaus gyventa apie 50,000 metų atgal. Ir reikalauja pasakyti, kad gyventa pusėtinai civilizuoti žmonija, jei randama net užrašai iškalti kmenyse. Heliolitiškoji civilizacija, anot rumunų mokslininko Szekeley, prasidėjo vidurinėje Azijoje apie 25,000 metų atgal, todėl spėjama, kad ši civilizacija atnešta ir į Easter Island's, tačiau, aišku, tukstančiais metų vėliau, negu šiose salose žmonės pradėjo gyventi.

Potviniuose Žuvo 35 Žmonės

New Yorko valstijos pietų-centralinę dalį ištiko smarkus ir gausus ilgalaikis lietus, kuris sudarė labai katastrofingus potvinius. Ligi liepos 9 d. ryto apskaitliuota mažiausiai 35 asmenys žuvo, 10 asmenų likimas nežinomas ir nemaža sužeistų. Medžiaginiai nuostoliai apskaitliuoti virš 10 milijonų dolerių.

Smarkus lietus sudarė tokius potvinius, kad namai nuvėsti į upes ir į ežerus, susisiekimo žmonės sugadintos ir traukiniai sulauktyti, kuomet geležinkeliai sugriauti. Kai kurie nelaimės ištikti miestai paliko be šviesos, nes elektros ir gazo įmonės sugadintos. Skubiai gabenama nelaimės ištiktiems pagelba, kurią tačiau labai sutrukdė susisiekimo įmonių sugadinimas, nes daug per upes buvusių geležinkelių ir kelių tiltų nunešta.

Daugiausiai nukentėjo Ithaca, Bath, Hornell ir Corning miestai ir jų apylinkės. Ithaca miestas buvo pasemtas vandens iki trijų pėdų gylio. Tokia plačia teritorija ir tokių katastrofingų patvinių New Yorko valstija neatmena.

ITALIJOS DARBININKAI RENGIAMI KARUI.

RYMAS. — Italijos fašistų partija išleido dekretą, kuriuo visi samdomi darbininkai turės švęsti šeštadienio popietį, kaip „fašistų šventę“. Tačiau tas popietis nebus skirtas poilsiui, bet bus pašvenčiamas darbininkų kariniam lavinimui, kad kiekvienas darbininkas būtų išlavintu kareiviu. Vadinas, Italijos diktatorius Mussolini visu smarkumu ruošiasi karui visu smarkumu ruošiasi karui.

Slopinamas Vilnijos Lietuvių Tautinis Veikimas

Maršalui Pilsudskiui Mirus, Lenkų Politika Linkui Lietuvių Dar Labiau Pablogėjo

VILNIUS, birž. 18 d. — Turbut Amerikos lietuviams nėra žinoma, kad Vilniaus lietuvių tautinis ir kultūrinis veikimas yra slopinamas pačių lietuvių pastangomis. Išgalėjusi dešiniųjų klika ir pasistačiusi visų Vilnijos inteligentų neapkenčiamą ir nepatikimą asmenį, p. K. Stašį, diktatoriškai viešpatauja pirmiausiai sau asmeninės naudos siekdami, o ne Vilnijos lietuvių tautiniais reikalais rūpindamiesi. Šita dešiniųjų klika susispietusi laikinajam Vilniaus Lietuvių Komitei ir K. Stašį jo pirmininku pasistatę sužiniau prazutina darbą lietuvių bei dirba.

Šių metų pradžioje parašyta ir išleista Dr. D. Alseikos knyga apie Vilniaus lietuvių veikimą, be istorinei medžiagai faktinių ir trijų pėdų gylio. Tokia plačia teritorija ir tokių katastrofingų patvinių New Yorko valstija neatmena.

Tačiau toji Dr. Alseikos knyga savo tikslu atsiekė. Kaip žinoma, prof. M. Biržiška išstojo iš Viln. Vad. Sąjungos ir grįžta apsigyventi Vilniun. Tuo įvykiu visi labai džiaugiamės, kad susilaukiam rimtą ir patirtą veikėją į Vilnių. Bet Lenkijos maršalui Pilsudskiui mirus, lenkų politika linkui lietuvių dar labiau pablogėjo ir paastrėjo, todėl prisibijome, kad nebutų sutrukdys prof. Biržiškai apsigyventi Vilniuje. Tokiu atveju mūsų tautinės nelaimės tęstis tolyn ir visas pasiliktų posenovei. Tuomet toliau diktatorių mūsų vilniškių ir vieno kaunskio sudom realizuotų kunigų remiamas asmuo, kuris aibes žalos yra pridaręs Vilniaus krašto lietuvių tautiniam ir kultūriniam darbui ir gėdos visai tautai.

Prezidentas Pasirašė Wagnerio Bilių

WASHINGTON. — Prezidentas Rooseveltas liepos 5 d. pasirašė senatoriaus Wagnerio patiektą ir kongreso priimtą darbo santykių bilių. Taigi pinigų mokėjimas bilius jau virto įstatymu. Valdžia tikisi, kad nereikės ilgai laukti, kuomet šis naujas įstatymas atsidurs Augščiausiam Teisme interpretacijai ar jis nėra priešingas konstitucijai.

SIEMET LIETUVOJE PRI-AUGO 6,516 ŽMONIŲ.

Siemet per pirmus keturis mėnesius Lietuvoje buvo 8,189 jungtuvės, gimė 20,686 kūdikiai, mirė 14,170 asmenų. Tokiu būdu, siemet Lietuvoje priaugo 6,516 žmonių. Lyginant su kitais metais, siemet Lietuvoje gyventojų prieauglis žymiai sumažėjo: 1933 m. per tą patį laiką priaugo 9,965 žmonių, o 1934 m. — 9,194 žmonių.

Kunigo Brolis.

